

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 5 grudnia 2017 roku Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej w sprawie z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w B. przeciwko W. W. o zapłatę: 1) umorzył postępowanie w zakresie kwoty 150 zł; 2) zasądził od W. W. na rzecz (...) Spółka Akcyjna w B.: a) kwotę 7345,42 zł, b) odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 50 zł od dnia 25 maja 2017 roku do dnia 14 czerwca 2017 roku; c) odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 100 zł od dnia 25 maja 2017 roku do dnia 11 września 2017 roku; 3) oddalił powództwo w pozostałej części; 4) zasądził od W. W. na rzecz (...) Spółka Akcyjna w B. kwotę 1917,36 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o ustalenie, że dnia 14 marca 2016 roku (...) Spółka Akcyjna w B. oraz W. W. zawarły umowę pożyczki numer (...). W ramach umowy pozwana otrzymała pożyczkę w kwocie 6000 zł. Za udzielenie pożyczki strony ustaliły opłatę przygotowawczą w kwocie 129 zł oraz wynagrodzenie prowizyjne w kwocie 5071 zł. Nadto na wniosek pozwanej umowa obejmowała (...), za który W. W. zobowiązała się zapłacić 800 zł. Pożyczka była oprocentowana na 9,63%. Łącznie w ramach umowy pozwana miała do zapłaty 12780 zł (kapitał + koszty + odsetki). Pozwana miała spłacić pożyczkę wraz z jej kosztami w 30 ratach po 426 zł. Zabezpieczeniem udzielonej pożyczki był między innymi weksel in blanco z klauzulą „nie na zalecenie”, który został wystawiony przez pozwaną. Do weksla sporządzono deklarację wekslową zgodnie którą wierzyciel był uprawniony do wypełnienia weksla sumą odpowiadającą aktualnemu zadłużeniu pozwanej. Strony przewidziały możliwość wypowiedzenia umowy pożyczki w przypadku opóźnienia płatności co najmniej jednej raty po wezwaniu do zapłaty. Dla należności przeterminowanych strony przewidziały odsetki za opóźnienie w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. Pakiet „Twój pakiet” za który pozwana miała zapłacić 800 zł obejmował możliwość odroczenia dwóch rat płatności, możliwość obniżenia 4 rat (co wiązało się z przedłużeniem okresu kredytowania), przyspieszona wypłata oraz pakiet powiadomień SMS. W marcu 2017 roku pozwana była wyzwaną przez powodową spółkę do spłaty zaległych rat za luty 2017 roku i marzec 2017 roku. Dnia 24 kwietnia 2017 roku powodowa spółka sporządziła pismo w którym oświadczyła, że w związku z naruszeniem przez powódkę umowy z dnia 14 marca 2016 roku numer (...) polegające na niespłaceniu pożyczki zgodnie z harmonogramem wypowiada umowę z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia. W wypowiedzeniu wskazano również, iż weksel in blanco wystawiony przez pozwaną został wypełniony. Wskazano również iż dług wynosi 8295,42 zł. Weksel własny wystawiony przez powódkę został wypełniony. Po wypełnieniu z treści weksla wynika, że pozwana zobowiązała się do zapłaty na rzecz (...) Spółki akcyjnej z siedzibą w B. kwoty 8295,42 zł do dnia 24 maja 2017 roku. Powódka wezwała pismem z dnia 15 czerwca 2017 roku stronę pozwaną do wykupu weksla, czego strona pozwana dotychczas nie uczyniła. W. W. po wypełnieniu weksla wpłaciła na poczet należności łącznie kwotę 150 zł. 50 zł zostało wpłacone 14 czerwca 2017 roku a 100 zł w dniu 11 września 2017. Pozwana zwracała się również do powódki w lipcu 2017 roku z prośbą o wycofanie sprawy z sądu oraz ugodowe zakończenie sprawy. W piśmie wskazywała że jej obecne dochody pozwalają na spłaty w kwocie po 150 zł miesięcznie. Do chwili wypełnienia weksla pozwana w ramach umowy spłaciła kwotę będącą różnicą kwoty do zapłaty (12780 zł) a kwotą wskazaną w wekslu (8295,42 zł), to jest kwotę 4484,58 zł. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że w piśmie procesowym z dnia 11 października 2017 roku strona powodowa cofnęła ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 150 zł. Jako przyczynę cofnięcia powództwa wskazano uiszczenia części należności w trakcie procesu. Z uwagi na fakt, iż częściowe cofnięcie powództwa nastąpiło ze zrzeczeniem się roszczenia, zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c. zgoda strony pozwanej na tę czynność nie jest wymagana. Oceniając skuteczność cofnięcia powództwa Sąd uznał, iż brak podstaw do zakwestionowania tej czynności, albowiem okoliczności sprawy nie wskazują by cofnięcie powództwa w części było sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzało do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.). Mając powyższe na uwadze w oparciu o art. 355 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy częściowo umorzył postępowanie (pkt 1 wyroku). Strona powodowa dochodziła roszczenia na podstawie weksla, stąd też decydujące znaczenie miała ocena zasadności jej roszczenia w świetle ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe (tj. - Dz. U. z 2016 roku, poz. 160 z późn. zm.).

Weksel (w tym wypadku własny) to dokument sporządzony w formie wymaganej przez prawo wekslowe, zawierający przyrzeczenie bezwarunkowej zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej przez wystawcę weksla na rzecz wierzyciela wskazanego w wekslu, w ustalonym terminie i miejscu (art. 101 prawa wekslowego). Weksel jest papierem wartościowym, ucieleśnia w sobie pewne prawo majątkowe i dokumentuje zobowiązanie osób, które go podpisały. Złożenie podpisu jest samodzielną podstawą i przyczyną powstania zobowiązania wekslowego. Poprzez podpisanie i wydanie weksla dłużnik wekslowy zaciąga wobec posiadacza weksla zobowiązanie, które jest oderwane od podstawy gospodarczej, w związku z którą weksel został wystawiony. Podstawa ta nie wpływa na ważność zobowiązania wekslowego, nawet jeżeli z jakichkolwiek przyczyn jest wadliwa. Posiadacz weksla, występując z roszczeniem zapłaty, nie jest zobowiązany do wykazywania istnienia podstawy gospodarczej. Weksel może pełnić funkcję zabezpieczającą określony stosunek cywilnoprawny. W takim wypadku wierzycielowi przysługuje, wedle jego wyboru, roszczenie na podstawie stosunku cywilnoprawnego lub na podstawie weksla. W niniejszej sprawie strona powodowa, jak wynika to z treści pozwu, swoje roszczenie opiera na wekslu przedstawionym sądowi. W ocenie Sądu załączony do akt sprawy weksel spełnia wszystkie warunki określone w przepisie art. 101 prawa wekslowego. Mając to na uwadze Sąd uznał, że weksel będący przedmiotem postępowania jest ważny w świetle wyżej wymienionych wymogów formalnych prawa wekslowego. Nie przesądza to jednak o zasadności powództwa w całości. Należy mieć bowiem na uwadze, iż z okoliczności sprawy wynika, że weksel którego dotyczy roszczenie w chwili jego podpisania był nie w pełni uzupełniony (tj. był wekslem in blanco), do którego stosuje się art. 10 prawa wekslowego w związku z art. 103 prawa wekslowego. Weksel taki może być wypełniony zgodnie z zawartym porozumieniem a jeżeli został wypełniony wbrew niemu dłużnikowi wekslowemu służy stosowny zarzut. Pozwana w niniejszej sprawie podniosła taki zarzut, wskazując że w jej ocenie kwota wekslowa jest zawyżona albowiem obejmuje koszty pożyczki które nie są uzasadnione. Zdaniem powódki zawyżone i niezgodne z zasadami współżycia społecznego są koszty obsługi pożyczki a także nieuwzględnienie terminu spłaty pożyczki. Zgodnie z porozumieniem stron – deklaracją wekslowa wystawcy weksla – powodowa spółka była uprawniona do wypełnienia weksla sumą odpowiadającą aktualnemu zadłużeniu pozwanej. Tym samym by dokonać oceny czy weksel in blanco został wypełniony zgodnie z porozumieniem konieczne jest ustalenie jaki był stan zadłużenia pozwanej w chwili wypełnienia weksla. Stosunkiem podstawowym który był zabezpieczonym wekslem, jak wynika to z deklaracji wekslowej, była umowa pożyczki stron zawarta 14 marca 2016 roku. W pierwszej kolejności należy wskazać, iż w ocenie Sądu Rejonowego brak podstaw do kwestionowania iż umowa ta skutecznie została wypowiedziana. W aktach sprawy znajduje się stosowane oświadczenie powoda i nie ma powodu by twierdzić, iż nie istniały podstawy do takiego oświadczenia. Pozwana nie kwestionuje, iż zalegała z ratami pożyczki a strony w umowie przewidziały możliwość wypowiedzenia umowy pożyczki w przypadku opóźnienia płatności co najmniej jednej raty po wezwaniu do zapłaty. Nie ma znaczenia, iż pozwana przed wypowiedzeniem umowy pożyczki proponowała stronie powodowej obniżenie rat. Druga strona umowy nie ma obowiązku uwzględnienia takiej propozycji. Nie ma również obowiązku wycofania sprawy z sądu i zawarcia ugody pozasądowej. Twierdzenia pozwanej, iż umowa była „napisana drobnym druczkiem” niestety niczego nie zmieniają. Pozwana nie miała obowiązku zawierania umowy, której nie mogła przeczytać albo której nie rozumiała. Rzeczywiście oryginał umowy jest wydrukowany małą czcionką ale jest do odczytania. Nieprawdą jest również to, że pozwana nie została poinformowana o wekslu. Informacja o wekslu jest zawarta w umowie a pozwana podpisując umowę przyjęła ją do wiadomości. Należy wskazać, że zabezpieczenie konsumenckiej umowy pożyczki jest w świetle prawa dopuszczalne (por. art. 41 ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1528 z późniejszymi zmianami)). Co do kosztów pożyczki (poza kapitałem) to w ocenie Sądu Rejonowego nie budzą wątpliwości same odsetki 780 zł. Zastosowana stopa oprocentowania – 9,63% w stosunku rocznym jest dopuszczalna i nie jest rażąco wysoka. Bardzo wysokie są koszty związane z opłatą przygotowawczą (129 zł) i prowizją (5071 zł), jednakże znajdują one oparcie w przepisach prawa. Zgodnie bowiem z art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1528 z późniejszymi zmianami) w brzmieniu obowiązującym od 11 marca 2016 roku maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru: maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu = (całkowita kwota kredytu x 25 %) + (całkowita kwota kredytu x (okres spłaty wyrażony w dniach / liczbę dni w roku) x 30%). W stanie faktycznym maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu wynoszą więc 5938,36 zł [(6000 zł x 25%) + (6000 zł x (900/365) x 30%)]. Kwota ta jest wyższa niż strony przewidziały w umowie. Skoro więc pozaodsetkowe koszty kredytu (opłata przygotowawcza + prowizja) przewidziane przez strony są niższe niż możliwy ustawowy limit to

należy niestety przyjąć, że brak podstaw do ich podważania z punktu widzenia zasad współżycia społecznego. Nie zmienia tego okoliczność iż umowa pożyczki została wypowiedziana wcześniej niż okres jej trwania. Wynagrodzeniem za korzystanie z kapitału w określonym czasie są odsetki. Prowizje i tym podobne opłaty przewidziane są nie za długość trwania umowy, lecz za sam fakt jej zawarcia. Sąd Rejonowy uznał natomiast, iż niezasadne jest uwzględnienie w pożyczce kwoty 800 zł za (...). Zgodnie z art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Ustawa za niezgodnione indywidualnie postanowienia umowy, nakazuje traktować te, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Nie może być wątpliwości, że pozwana w sprawie jest konsumentem, który zawarł umowę pożyczki z przedsiębiorcą prowadzącym działalność w tym zakresie. Nie budzi również wątpliwości, że postanowienia dotyczące opłaty za (...) nie dotyczą głównych świadczeń stron. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 czerwca 2004 roku (I CK 635/03) pojęcie „głównych świadczeń stron” (art. 385¹ § 1 zd. 2. k.c.) należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Opłata o której mowa z całą pewnością nie należy do istoty umowy pożyczki. W końcu nie może podlegać również dyskusji, iż postanowienia umowne dotyczące opłaty za (...) nie zostały indywidualnie uzgodnione z pozwaną. Są one częścią standardowej umowy (regulaminu), którą powód stosuje do wszystkich klientów. W ocenie Sądu (...) za kwotę 800 zł jest rażąco niekorzystny dla konsumenta albowiem nie daje realnych korzyści wartych choćby ułamek ten ceny. Koszt przesunięcia dwóch rat jest praktycznie równy tym ratom. Również koszt SMS w obecnych czasach kształtuje się na takim poziomie że pobieranie za nie 800 zł jest skandaliczne. Równie skandaliczne jest uzależnianie szybkości wypłacania pożyczki od uiszczenia kwoty 800 zł. Mając to na uwadze Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, iż postanowienie umowne w zakresie opłaty za „Twój pakiet” nie wiąże pozwanej. Tym samym należy przyjąć iż faktycznie pozwana miała spłacić kwotę niższą o 800 zł niż przewidywała to umowa, a w dalszej kolejności przyjąć, iż kwota 800 zł nie stanowiła zadłużenia pozwanej a co za tym idzie wpisanie tej kwoty do sumy wekslowej jest sprzeczne z deklaracją wekslową. Pozwana poza kosztami pożyczki nie kwestionowała należności wynikających z umowy pożyczki – kapitału i odsetek. W związku z tym Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, iż w chwili wypełnienia weksla mają na uwadze zobowiązanie pozwanej z tytułu pożyczki (art. 720 §1 k.c.) powód był uprawniony do wystawienia weksla co do kwoty 7495,42 zł (wskazana w wekslu kwota 8295,42 zł minus 800 zł). Kwota ta obejmuje zaległy wymagalny kapitał, odsetki, opłatę przygotowawczą oraz prowizję. W trakcie procesu pozwana wpłaciła na rzecz powoda kwotę 150 zł wobec tego uznając że weksle został wypełniony prawidłowo za wyjątkiem kwoty 800 zł Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 7345,42 zł. Co do roszczenia powoda w zakresie odsetek wyższych niż odsetki ustawowe za opóźnienie należy wskazać, że zgodnie z art. 48 pkt 2 w związku z art. 103 prawa wekslowego z dnia 28 kwietnia 1936 roku (Dz.U. z 2016 roku poz. 160) w przypadku zobowiązania wekslowego można żądać wyłącznie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia płatności. Należy jeszcze wskazać, iż zgodnie z art. 5 prawa wekslowego w przypadku weksla płatnego w określonym terminie nie jest w ogóle możliwe zastrzeżenie w treści weksla odsetek. Zatem żądanie strony powodowej zapłaty przez pozwanego odsetek za opóźnienie wyższych niż odsetki ustawowe za opóźnienie jako niezasadne należało oddalić (pkt 3 wyroku). Sąd Rejonowy zasądził więc wyłącznie odsetki ustawowe za opóźnienie – w punkcie 2a od kwoty zaległości a w punktach 2b i 2c od kwot dokonanych w trakcie procesu wpłat za okres od dnia wymagalności do dnia zapłaty.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie, z którym każda ze stron procesu ponosi jego koszty w takiej części, w jakiej proces przegrała. Z kwoty 8295,42 zł stanowiącej wartość przedmiotu sporu, powództwo w chwili wytoczenia zasadne było co do kwoty 7495,42 zł, stanowiącej 90,36% wartości przedmiotu sporu. Zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów strony powinny ponieść koszty w proporcjach: strona powodowa 9,64%, a strona pozwana 90,36%. Łączne koszty procesu wyniosły 2122,00 zł, wyłącznie po stronie powodowej (305 zł opłaty sądowej, 1817 zł wynagrodzenia pełnomocnika procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa). Powodową spółkę zgodnie z podaną proporcją powinny obciążyć koszty w kwocie 204,64 zł, skoro jednak faktycznie poniósł koszty w kwocie 2122,00 zł, należy się jej zwrot kwoty 1917,36 zł od strony przeciwnej.

Apelację od przedmiotowego rozstrzygnięcia w części oddalającej powództwo wniosła powódka, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 385¹ k.c. poprzez jego błędną wykładnię skutkującą nieuzasadnionym przyjęciem w realiach niniejszej sprawy, iż postanowienia umowy pożyczki w szczególności w zakresie Twojego Pakietu są abuzywne pomimo, że są sformułowane w sposób jednoznaczny i określają cenę (wynagrodzenie) co wyklucza abuzywność,

- art. 58 § 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię skutkującą nieuzasadnionym przyjęciem w realiach niniejszej sprawy, iż postanowienia umowy pożyczki w szczególności w zakresie Twojego Pakietu są sprzeczne z zasadami uczciwości kupieckiej oraz prawami konsumenta z tego powodu nienależne.

Ponadto powódka w uzasadnieniu apelacji podniosła zarzut, że Sąd z nieuzasadnionych przyczyn oddalił powództwo częściowo w zakresie odsetek.

W związku z powyższym skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości, w tym również w zakresie odsetek, zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przypisanych od całości żądania zgłoszonego w pozwie, zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych za instancję odwoławczą. Ewentualnie powódka wniosła o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, wraz z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia, co do kosztów postępowania apelacyjnego.

Pozwana złożyła odpowiedź na apelację, w której wniosła o oddalenie apelacji w całości oraz obciążenie powoda kosztami procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna w przeważającej części.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w przedmiocie procesu (art. 227 k.p.c.) nie są obarczone błędem i znajdują oparcie w materiale dowodowym zgromadzonym w toku postępowania. Sąd Okręgowy przyjmuje zatem wskazanie ustalenia za własne, dzieląc również ich ocenę jurydyczną, przeprowadzoną w zgodzie z dyrektywami zawartymi w art. 233 § 1 k.p.c.

Istota problemu w rozpoznawanej sprawie sprowadza się do udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy powódka, w zakresie, w jakim Sąd Rejonowy nie uwzględnił powództwa co do kwoty 800 zł w zakresie opłaty za „Twój pakiet”, faktycznie zastosowała w przedmiotowej umowie zawieranej z konsumentem klauzule abuzywne. Na tej płaszczyźnie strona powodowa sformułowała bowiem w treści środka odwoławczego niezasadny zarzut obrazy prawa materialnego polegający na naruszeniu przez Sąd Rejonowy dyspozycji art. 385¹ § 1 k.c. i art. 58 § 2 k.c.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c., aby uznać dane postanowienie umowy za niewiążące, muszą zostać spełnione kumulatywnie następujące przesłanki: umowa musi zostać zawarta z konsumentem, kwestionowane postanowienie umowy nie było uzgodnione indywidualnie, postanowienie to kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, zastrzeżenie umowne rażąco narusza interesy konsumenta, postanowienie nie dotyczy głównych świadczeń stron, takich jak cena czy wynagrodzenie, chyba, że nie zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Ustawodawca wskazał w treści art. 385¹ § 3 k.c., że nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu, a więc w szczególności będą to postanowienia umowy przejęte z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (tzw. umowa adhezyjna). Jednocześnie prawodawca przeniósł ciężar dowodu tego, że dane postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie na tę osobę,

która się na to powołuje, czyli w znakomitej większości przypadków na przedsiębiorcę. Ponadto w art. 385³ k.c. zostały przykładowo wymienione klauzule umowne, które w razie wątpliwości poczytuje się za niedozwolone.

Powódka zawierając przedmiotową umowę pożyczki, posłużyła się wzorcem umownym, na który konsument nie miał rzeczywistego wpływu, powódka nie dowiodła też okoliczności przeciwnej. Ponadto, wbrew wywiodom apelacji, zakwestionowany przez sąd zapis wiążącej strony umowy nie stanowi jednocześnie postanowienia w sposób jednoznaczny określającego główne świadczenia stron. Pojęcie „główne świadczenia stron” należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do pojęcia elementów umowy przedmiotowo istotnych (essentialia negotii). Do elementów tych zaliczyć będzie można wynagrodzenie i cenę oraz świadczenie wzajemne przedsiębiorcy – towar, usługę, np. elementem tym będzie ilość i cena towaru w umowie sprzedaży, ale już nie określenie jakości towaru. E. negotii umowy nie podlegają kontroli (chyba że zostaną sformułowane w sposób niejednoznaczny), albowiem przyjmuje się, że powinny podlegać raczej mechanizmom rynkowym, w tym również zasadzie swobody kontraktowania, nie zaś prawnym. W realiach badanej sprawy, słusznie Sąd Rejonowy uznał, że pomimo określenia w umowie gotówkowej pożyczki pakietu „Twój pakiet”, za który pozwana miała zapłacić 800 zł, który obejmował możliwość odroczenia dwóch rat płatności, możliwość obniżenia 4 rat, przyspieszoną wypłatę oraz pakiet powiadomień SMS, to jednak nie można było uznać zobowiązania w zakresie uiszczenia tej kwoty, jako świadczenia głównego. Konsekwencją zaś uznania, że uiszczenie opisanej opłaty nie stanowi essentialia negotii umowy pożyczki zawartej z pozwaną jest to, że Sąd I instancji nie tylko mógł, ale i powinien przedmiotowe zapisy umowy ocenić na podstawie art. 385¹ § 1 k.c., co prawidłowo w sprawie uczynił.

Wbrew twierdzeniom skarżącego prawidłowo uznał Sąd Rejonowy, że postanowienia umowne dotyczące spornej opłaty są sprzeczne z zasadami uczciwości kupieckiej. W ocenie Sądu odwoławczego – postanowienia te są sprzeczne także z zasadami współżycia społecznego i kształtują obowiązki drugiej strony umowy (pożyczkobiorcy – pozwanej) w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, albowiem określone przez stronę powodową koszty nie mają jakiegokolwiek uzasadnienia i powiązania ekonomicznego z poniesionymi rzeczywiście kosztami. Koszt przesunięcia dwóch rat jest praktycznie równy tym ratom, czy koszt wysłania SMS w ramach opłaty 800 zł jest rażąco wygórowany.

Tymczasem, w ocenie Sądu Okręgowego, wszelkie opłaty pobierane przez pożyczkodawcę powinny wyrównywać rzeczywiste koszty poniesione przez niego w związku z podjęciem danej czynności i nie powinny być rażąco wysokie dla konsumenta, a zatem nie powinny być formułowane w sposób ryczałtowy, bez odzwierciedlenia w kosztach ponoszonych rzeczywiście przez pożyczkodawcę. Słusznie wobec tego zauważył Sąd I instancji, że wysokość naliczonej opłaty z tytułu „Twój pakiet” budzi poważne zastrzeżenia, nie odnosząc się w swej kalkulacji do wyceny poszczególnych czynności, składających się na opłatę za obejmujące nią czynności.

Niedopuszczalna jest sytuacja, gdy jedna ze stron wykorzystując swoją pozycję profesjonalisty, kształtuje postanowienia umowne w taki sposób, że wprowadza do niego konstrukcję prawną, która prowadzi do pokrzywdzenia drugiej strony stosunku prawnego, w tym wypadku konsumenta. W szczególności nie może mieć miejsca przypadek, w którym konsument zostaje obciążony nadmiernymi, a wręcz rażąco wygórowanymi kosztami dotyczącymi określonych czynności, nijak nie przystającymi do rzeczywistych wydatków ponoszonych w tym zakresie.

W badanej sprawie strona powodowa arbitralnie narzuciła pozwanej zawyżony taryfikator opłat, kierując się w tej sferze wyłącznie własnym partykularnym interesem. Koszty te stanowiły nie tylko niczym nie uzasadnioną dolegliwość dla konsumenta, ale przede wszystkim zostały pomyślane jako źródło dodatkowego zarobkowania dla pożyczkodawcy, obok wynagrodzenia umownego i odsetek.

Godzi się w tym miejscu przypomnieć, że w judykaturze uznaje się, że pod pojęciem działania wbrew dobrym obyczajom - przy kształtowaniu treści stosunku zobowiązaniowego - kryje się wprowadzanie do umowy klauzul, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku, natomiast przez rażące naruszenie interesów konsumenta rozumie się nieusprawiedliwioną dysproporcję - na niekorzyść konsumenta - praw i obowiązków stron, wynikających

z umowy (por. wyroki SN z 13.07.2005r., I CK 832/04, Biul.SN 2005/11/13, z 3.02.2006r., I CK 297/05, Biul.SN 2006/5-6/12, z 27.10.2006r., I CSK 173/06, Lex 395247).

W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał, że wbrew stawianym w apelacji zarzutom naruszenia art. 385¹ § 3 k.c. i 58§2 k.c. Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia tychże przepisów prawa i wyciągnął właściwe jurydycznie wnioski oddalając w zaskarżonej części powództwo. Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy, na podstawie art.385 k.p.c., oddalił w tym zakresie apelację jako bezzasadną.

Błędnie natomiast Sąd Rejonowy, nie orzekł w wyroku o odsetkach za opóźnienie w zapłacie należności 7.345,42 zł, choć w uzasadnieniu wyroku wskazał na zasadność dochodzonego żądania w tym zakresie. Motywy bowiem Sądu Rejonowego, uwypuklone w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, wskazują, że Sąd ten dążył do zasądzenia tych odsetek, a jedynie sentencja wyroku nie odzwierciedlała tego zamierzenia. Co do roszczenia powoda w zakresie odsetek wyższych niż odsetki ustawowe za opóźnienie prawidłowo wskazał Sąd I instancji, że zgodnie z art. 48 pkt 2 w związku z art. 103 prawa wekslowego z dnia 28 kwietnia 1936 roku (Dz.U. z 2016 roku poz. 160) w przypadku zobowiązania wekslowego można żądać wyłącznie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia płatności. Dlatego też żądanie powódki było uzasadnione w zakresie żądania odsetek za opóźnienie od dnia płatności tj. 25 maja 2017r. W następstwie powyższych rozważań Sąd Okręgowy dokonał zmiany zaskarżonego wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w ten sposób, że kwotę 7.345,42 zł zasądził z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od powyżej wskazanej daty do dnia zapłaty w oparciu o art. 481 § 1 k.c.

Rozstrzygając o kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd Okręgowy nie obciążył pozwanej tymi kosztami. W ocenie Sądu Okręgowego zachodziły w tej sprawie podstawy do zastosowania art. 102 k.p.c. Do przesłanek uprawniających zastosowanie wskazanej regulacji zaliczyć można zarówno okoliczności związane z przebiegiem postępowania, jak te sprzężone z majątkową i życiową sytuacją strony. Art. 102 k.p.c. przewiduje wyjątek od - odnoszącej się do obowiązku rozliczania kosztów postępowania - zasady odpowiedzialności za wynik procesu i pozwala na odstąpienie od niej „w szczególnie uzasadnionych wypadkach”. Fakt ich nastąpienia (bądź braku) podlega ocenie sądu orzekającego w jednostkowym przypadku, także na tle całokształtu rozpoznanej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2012r II CZ 70/12 (publ. L.)).

W tej sprawie, mimo częściowego uwzględnienia apelacji, doszło do zmiany zaskarżonego orzeczenia, w ten sposób, że Sąd Okręgowy zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie w zapłacie należności. W istocie powódka wygrała apelację w niewielkim zakresie, przegrywając ją w znacznej części, zachowanie zaś pozwanej nie zmierzało do przedłużenia postępowania. Zachodził zatem w tej sprawie wypadek szczególny, uzasadniający odstąpienie od obciążenia pozwanej kosztami postępowania apelacyjnego.